Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

СТРАТЕШКИ ПЛАН

Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије за период 2022–2025. године

СТРАТЕШКИ ПЛАН

Сталне конференције градова и општина
– Савеза градова и општине Србије

за период
2022–2025. године

Београд, 2021

Садржај

1. ВИЗИЈА И МИСИЈА 7

2. ОПШТИ ЦИЉ 9

3. ПРОГРАМСКИ ЦИЉЕВИ 11

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 1. РЕФОРМИСАН ПОЛОЖАЈ И УРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ 11

Планирани резултат 1.1. Интензивирана реформа системских поставки локалне самоуправе 11

Планирани резултат 1.2. Унапређена функција управљања људским ресурсима у локалној управи 12

Планирани резултат 1.3. Унапређена примена начела доброг управљања у локалној самоуправи 13

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 2. УНАПРЕЂЕН СИСТЕМ РАЗВОЈНОГ ПЛАНИРАЊА И ФИНАНСИРАЊА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ 15

Планирани резултат 2.1. Унапређен систем развојног и средњорочног планирања у локалној самоуправи 15

Планирани резултат 2.2. Унапређен систем финансирања локалне самоуправе и фискалне децентрализације 16

Планирани резултат 2.3. Унапређено планирање и извршење локалног буџета и успостављене адекватне функције финансијског управљања и контроле и интерне ревизије 16

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 3. УНАПРЕЂЕНО СПРОВОЂЕЊЕ ЛОКАЛНИХ ПОЛИТИКА КОЈЕ ДОПРИНОСЕ БОЉЕМ ПРИВРЕДНОМ АМБИЈЕНТУ И ПОВЕЋАЊУ УЛАГАЊА, РАЗВОЈУ ТУРИЗМА И БОЉОЈ ПЕРСПЕКТИВИ РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА 19

Планирани резултат 3.1. Унапређени капацитети за локални економски развој и креирање локалне политике пружања подршке привреди, улагањима и запошљавању 19

Планирани резултат 3.2. Ојачани капацитети локалне самоуправе за успостављање политике у области туризма и угоститељства 20

Планирани резултат 3.3. Унапређени капацитети за подршку пољопривреди и развоју руралних подручја 20

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 4. УНАПРЕЂЕНО ДЕЛОВАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У ДРУШТВЕНОМ РАЗВОЈУ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА 22

Планирани резултат 4.1. Унапређена доступност, квалитет и ефикасност локалних услуга социјалне заштите и социјална инклузија на локалном нивоу 22

Планирани резултат 4.2. Унапређено делотворно спровођење надлежности у областима јавног здравља 22

Планирани резултат 4.3. Унапређено деловање локалне самоуправе у области образовања и подршке деци и омладини 23

Планирани резултат 4.4. Развијене доступне, ефикасне и квалитетне локалне политике у области спорта и културе 23

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 5. УРБАНИ РАЗВОЈ ЗАСНОВАН НА ОДРЖИВОСТИ, УКЉУЧЕНОСТИ И ЈЕДНАКОСТИ, УСМЕРЕН НА ПРОСПЕРИТЕТ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА И УГЉЕНИЧНУ НЕУТРАЛНОСТ 25
Планирани резултат 5.1. Унапређено спровођење надлежности у области заштите животне средине и стварање предуслова за развој локалне зелене инфраструктуре 25
Планирани резултат 5.2. Унапређење управљања просторним развојем и стварање предуслова за одрживи развој становања 26
Планирани резултат 5.3. Стварање предуслова за квалитетно и ефикасно обављање комуналних делатности 27
Планирани резултат 5.4. Развој одрживог управљања енергијом и оснаживање локалне самоуправе за одговор на измењене климатске услове 27
Планирани резултат 5.5. Јачање система за смањење ризика од катастрофа на локалном нивоу 28
4. УНАПРЕЂЕЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ФУНКЦИЈА СКГО 29
4.1. Заступање интереса локалних власти 29
4.2. Подршка градовима и општинама у развоју капацитета за спровођење надлежности и послова локалне самоуправе 30
4.3. Међународна сарадња 31
4.4. Информисање и комуникација 32
5. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ СПРОВОЂЕЊЕМ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА СКГО 33
6. ЛОГИЧКА МАТРИЦА СТРАТЕШКОГ ПЛАНА 35

1.

ВИЗИЈА И МИСИЈА

Визија СКГО је модерна, професионална и ефикасна локална самоуправа која пружа квалитетне јавне услуге грађанима и привреди.

Мисија СКГО је заступање интереса локалне самоуправе, пружање квалитетних услуга локалној самоуправи и подржавање развоја и унапређења локалне самоуправе, кроз заједничко деловање чланства. СКГО креира, подстиче и помаже системске промене у политичко-административном систему, радећи како на унапређењу правног и институционалног оквира за локалну самоуправу, тако и на подршци у спровођењу локалне самоуправе.

Визија СКГО као организације јесте институционално снажан и одржив национални савез градова и општина који доприноси одговорној и ефикасној локалној самоуправи.

2.

ОПШТИ ЦИЉ

Општи циљ Стратешког плана СКГО јесте ***систем локалне самоуправе који омогућава пуно остваривање права грађана на локалну самоуправу и ефикасно, делотворно и одрживо пружање услуга локалне самоуправе грађанима и привреди***. Овако дефинисан, он прати општи циљ Програма за реформу система локалне самоуправе у Републици Србији, као кључног реформског документа за систем локалне самоуправе, у чијој изради је учествовала и СКГО. Спровођење овог програма временски се поклапа са Стратешким планом СКГО (2022–2025).

3.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉЕВИ

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 1. РЕФОРМИСАН ПОЛОЖАЈ И УРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Планирани резултат 1.1. Интензивирана реформа системских поставки локалне самоуправе

У наредне четири године за реформу система локалне самоуправе **кључна је пуна примена Програма за реформу система локалне самоуправе**, који је усвојила Влада Републике Србије, а који заједнички спроводе МДУЛС и СКГО. У оквиру тога, веома је важна **целовита ратификација** Европске повеље о локалној самоуправи **и њена пуна примена у Србији**. Посебно је потребна ратификација одредби које се односе на начело супсидијарности, чија примена у обављању јавних послова, уз сагледавање других параметара (демографских, људских, социо-економских, ефикасности или економичности), треба да обезбеди обављање јавних послова и услуга на територијалном нивоу који је најближи кориснику. За успешан даљи развој локалне самоуправе неспорно је важан **већи степен децентрализације јавних услуга**, како би оне биле ближе локалној заједници, али **и њихова стандардизација**, како би са приближно истим степеном квалитета оне биле обезбеђене у целој Србији. Приоритет на том путу јесте утврђивање стања система расподеле надлежности (укључујући и идентификовање надлежности локалне самоуправе које нису довољно заокружене, преклапања или нејасноће у погледу одговорности за неки конкретан посао и др.), као и сагледавање функционисања надлежности и примене послова у домену локалне самоуправе. Веома је важно сагледати и стварне потребе локалних власти (финансијске, људске и материјалне) за спровођење надлежности и утврдити јасну методологију за оквирно мерење потребних ресурса како би се даље могао планирати интензивнији развој децентрализације. Ради превазилажења недостатака постојећег монотипског система локалне самоуправе и интензивирања децентрализације надлежности, неопходно је **унапређење системског правног оквира**, првенствено изменама Закона о локалној самоуправи (ЗЛС) и увођењем нових модалитета за поверавање и преношење надлежности локалној самоуправи (децентрализација у две брзине или у више корака, факултативно или условно додељивање нових послова, даљи развој међуопштинске сарадње и др.).

Други део системских реформи представљају **реформе изборног законодавства, посебно у смислу реформи процедура, при чему треба поћи од препорука за реформу изборних процедура које је дефинисала СКГО**. Потребно је ојачати и капацитете локалне

самоуправе за пуно спровођење новог правног оквира за спровођење локалног референдума и народне иницијативе, као и правног оквира за локалне изборе, чиме би, уз подршку за уживање ових темељних грађанских права, било подржано и спровођење Додатног протокола ЕПЛС о праву да се учествује у пословима локалних власти.

Коначно, за системску реформу постојећег уређења локалне самоуправе преко је потребан **интензиван развој међуопштинске сарадње како би локалне услуге биле ефикасније, јефтиније и, што је најважније, доступније у сличном обиму и квалитету свим грађанима**. Међуопштинска сарадња је један од кључних праваца за унапређење локалних јавних услуга, посебно у малим и неразвијеним општинама. Стога је интензивна подршка ЈЛС за успостављање међуопштинске сарадње један од приоритета. За њен развој веома би значајно било и формирање националног финансијског инструмента за подршку успостављању сарадње између локалних власти у Србији**.** Коначно, интензивирање међуопштинске сарадње зависи и од даљих реформи различитих секторских закона који тренутно отежавају њено практично остваривање.

Планирани резултат 1.2. Унапређена функција управљања људским ресурсима у локалној управи

Један од основних стратешких приоритета развоја локалне самоуправе јесте унапређење капацитета и трансформација организације локалне управе с циљем да она спроводи своје надлежности. Њена **организациона трансформација** (увођење основних стандарда и модела организације локалне управе, успостављање јасне типологије организационих облика, увођење нових модела и метода рада, укупна модернизација и дигитализација рада и радних процеса и др.) јесте веома битна, као и **даљи интензиван развој система за управљање људским ресурсима** (УЉР) и **система стручног усавршавања у локалној самоуправи** (пуна интеграција ове функције у локалној управи, дефинисање потребних компетенција локалних службеника, примена новог система плата локалних службеника, деполитизација и професионализација службеничког система и каријерни развој заснован на заслугама, даљи интензиван развој стручног усавршавања локалних службеника итд.).

Посебан приоритет представља **увођење система заснованог на компетенцијама**, јер ће то додатно ојачати систем за УЉР на локалном нивоу. То подразумева значајне измене у свим процесима УЉР, као што су планирање и попуњавање радних места, оцењивање и каријерни развој, стручно усавршавање итд. Ово је веома сложен посао, који мора бити континуиран, и неопходна је интензивна и системска подршка локалним властима у његовом спровођењу. Други важан приоритет јесу **изградња и унапређење система за стручно усавршавање унутар локалних управа, као и усклађивање процеса стручног усавршавања са оквиром компетенциј**а, што такође треба да буде у средишту подршке локалним властима у наредном периоду.

Планирани резултат 1.3. Унапређена примена начела доброг управљања у локалној самоуправи

Интензиван напредак у **примени начела доброг управљања у локалној самоуправи је изузетно важан за њену даљу еволуцију**. **Транспарентност** рада, оснаживање **учешћа** грађана и локалних заједница, развој и примена локалних политика и мера за **спречавање корупције**, као и континуирано **унапређење одговорности**, **ефикасности и делотворности** органа, кључни су за успостављање квалитетног система локалне самоуправе. Досадашњи акценат на реформи и основном спровођењу правног оквира треба постепено померати ка развоју иновативних одговора и постављању виших стандарда у раду и функционисању органа локалне самоуправе, а у складу са начелима отворене управе, коју чине нове технологије, отворени подаци, интегритет власти и учешће грађана.

Један од кључних докумената у примени доброг управљања у локалној самоуправи јесте **Етички кодекс функционера локалне самоуправе**. СКГО је усвојила и предложила својим чланицама нов и модеран Етички кодекс, израђен према постулатима Савета Европе. Веома је важна подршка градовима и општинама у процесима усвајања и примене Етичког кодекса и у формирању и деловању локалних савета за праћење његове примене, као независног контролног механизма. Независна контрола примене Етичког кодекса веома је важна за побољшање транспарентности и поверења у добро управљање на локалном нивоу, као и за афирмацију одговорности као начела рада.

Ефикасно пружање и доступност локалних административних услуга прилагођених потребама грађана и привреде, представља један од приоритета развоја доброг управљања у локалној самоуправи. У том смислу веома је битно интензивирати увођење или унапређење фу**нкционисања јединствених управних места и услужних центара**, као и **мапирање и интегрисање поступака** који би се могли **повезати јединственим животним догађајем или околностима** у којима се грађани као потенцијални корисници услуга налазе. **Стандардизација административног поступања, као и даљи развој електронске управе**, праћен јавно доступним и лако разумљивим услугама о којима су корисници благовремено и адекватно обавештени, кључни је део процеса реформе административног поступања локалне самоуправе. Посебан приоритет овде треба да буде и подршка општинама и градовима у примени Закона о регистру административних поступака (упис изворних административних поступака у Регистар). Остваривање свих ових приоритетних реформи **смањиће трошкове, поједноставити функционисање управе и повећати доступност њених услуга грађанима и привреди**.

За развој примене начела доброг управљања важна је подршка локалним властима у усвајању **локалне антикорупцијске политике** и у успостављању независних и стручних тела за праћење њене примене. Веома су важни изградња знања, размена искустава и промовисање добрих примера у овој области како би се дошло до довољно устаљеног и конзистентног поступања ЈЛС. Неопходно је размотрити и оптимизацију броја и облика локалних антикорупцијских мера, које су тренутно углавном препоручене у оквиру различитих планова, ради највише могуће антикорупцијске ефикасности, уз адекватно уложене ресурсе којима градови и општине већ располажу.

Транспарентност рада локалне самоуправе и учешће грађана у доношењу локалних одлука такође су кључни аспекти доброг управљања. Транспарентност у поступању, као и доступност јавних докумената представљају важан аспект развоја поверења и основ за

укључивање грађана у рад локалних власти које је засновано на информисаности. Учешће грађана посебно је важно у процесима припреме буџета, кључних одлука (у вези са питањима као што су квалитет јавне услуге, урбани развој, животна средина итд.) или усвајања планова развоја. Подршка је важна у свим кључним деловима процеса грађанског учешћа (информисање заједнице, њено консултовање, укључивање и партнерство, примена и организовање различитих облика непосредног одлучивања грађана). Посебно је важна подршка за учешће кључних партнера у локалној заједници, као што су месне заједнице, удружења грађана и пословна заједница, у процесу предлагања, доношења и контроле извршења одлука локалне самоуправе, као и изградња партнерских односа између локалне самоуправе, са једне стране, и ових и других локалних партнера, са друге стране.

Поштовање људских и мањинских права на локалном нивоу треба обезбедити пуном применом постојећег националног правног оквира, усвајањем и применом одговарајућих локалних прописа и политика, као и постојањем свима доступних локалних институција и јавних услуга. За СКГО је веома важно да се настави и подржи изградња капацитета локалне самоуправе, што ће обезбедити да се пружање локалних јавних услуга прилагоди потребама различитих група становништва, уз обезбеђивање истог нивоа квалитета и доступности тих услуга. У претходном периоду посебно значајни кораци начињени су у остваривању **политике родне равноправности**. У примену је уведен родно одговорни буџет, бројне локалне власти успоставиле су механизме за остваривање родне равноправности, а део њих је препознао велики значај овог питања, што је резултирало приступањем Европској повељи о родној равноправности на локалном нивоу и применом њених начела. Нови закон о родној равноправности отвара нова поља деловања локалних власти и изискује даљу изградњу њихових капацитета. Стога ће посебно важна бити подршка локалној самоуправи у успостављању инструмената за прикупљање података и праћење учинка политике родне равноправности, у формирању и функционисању локалних тела за родну равноправност и у припреми родно одговорног буџета, локалних акционих планова за родну равноправност и планова управљања ризиком од повреде начела родне равноправности.

Програмски циљ 1 посебно доприноси остварењу следећих циљева одрживог развоја и спровођењу обавеза Републике Србије у оквиру следећих преговарачких поглавља за преговоре о приступању ЕУ

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 2. УНАПРЕЂЕН СИСТЕМ РАЗВОЈНОГ ПЛАНИРАЊА И ФИНАНСИРАЊА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Планирани резултат 2.1. Унапређен систем развојног и средњорочног планирања у локалној самоуправи

У наредном периоду предстоје пуна примена усвојеног пакета прописа и методологија за координацију јавних политика и **изградња реформисаног планског система на свим нивоима управе.** У том смислу, осигуравање свеобухватне **подршке локалним самоуправама за бољу координацију планских процеса и израду кључних хоризонталних планских докумената јесте кључан приоритет**. Истовремено је битно и праћење иницијалних ефеката примене планског система на локалном нивоу и иницирање даљег потребног прилагођавања прописа. Усклађивање секторских закона са Законом о планском систему треба да резултира и рационализацијом корпуса планских докумената на локалном нивоу. Хијерархијски **највиши плански документ** који свака ЈЛС треба да усвоји за период од најмање седам година јесте **план развоја ЈЛС**. Управо ће непосредна подршка градовима и општинама, односно обезбеђивање опште подршке свим градовима и општинама у процесу израде или ревизије основних докумената развојног планирања, као и у процесу извештавања о њиховом учинку бити приоритетни правац деловања. Овој подршци подударно је и настојање да се постигне и одржи квалитет развојног планирања, посебно у смислу осигуравања транспарентности процеса и учешћа локалне заједнице у припреми и спровођењу локалних планова развоја (приликом израде, извештавања о учинцима и ревизије ових кровних докумената) и локализацији Циљева одрживог развоја (ЦОР) кроз ове документе.

Посебно захтеван подухват у реформисању локалних планских процеса и постизању њихове повезаности поставља **средњорочно планирање** у ЈЛС. Средњорочни план ЈЛС обухвата све надлежности локалне самоуправе и доноси се на годишњем нивоу за наредне три године, с идејом да се омогући спровођење плана развоја ЈЛС и успостави веза са секторским планским документима и програмским буџетом ЈЛС. За остварење овог процеса у пракси је **неопходна и планирана директна техничка подршка за** један број **ЈЛС, као и општа подршка** свим градовима и општинама кроз размену примера добре праксе и приступа, разраду инструкција, припрему усмеравајућих материјала и изградњу капацитета (зарад операционализовања националних подзаконских аката и инструкција). Осим израде средњорочних планова, приоритет је и **подршка ЈЛС у процесима извештавања о спровођењу ових докумената и усмеравање ЈЛС да консолидују секторска планска документа и програмске информације у буџету** како би омогућиле адекватно средњорочно планирање.

Коначно, успешно остваривање подршке у локалном развојном и средњорочном планирању захтева пуно усаглашавање и оптимизовање расположивих ресурса помоћи тако да они обухвате што више ЈЛС, као и остваривање квалитетне партнерске сарадње и размене примера најбоље праксе између свих кључних чинилаца у овом процесу.

Планирани резултат 2.2. Унапређен систем финансирања локалне самоуправе и фискалне децентрализације

Систем финансирања локалне самоуправе треба да обезбеди **стабилност и предвидиво планирање прихода у локалним самоуправама**. Реформе треба да воде додатном унапређењу **транспарентности система трансфера** ка локалним буџетима и да на средњи рок успоставе оквир за **јачање прихода локалне самоуправе и фискалне децентрализације у Републици Србији**. Кораци за унапређење система финансирања локалне самоуправе подразумевају, на првом месту, **свеобухватну анализу правног оквира и његове примене у пракси**, те исходовање препорука за **измене и допуне системске регулативе**. Поред примене правног оквира за финансирање локалне самоуправе, посебно је потребно сагледати стање прихода и примања, као и расхода и издатака ЈЛС (у смислу начина планирања и остваривања прихода и примања, односно планирања и извршења расхода и издатака, њихове усклађености са смерницама Министарства финансија и др.). На основу закључака из ових анализа, треба покренути **дијалог о правцима за унапређење система финансирања локалне самоуправе**. Реформа треба да буде усмерена на унапређење системског правног оквира и даљу **финансијску децентрализацију, на јачање капацитета за управљање локалним финансијама и за унапређење праксе локалне самоуправе** (укључујући, посебно, усмеравање ЈЛС да унапреде структуру локалних расхода кроз повећање учешћа капиталних издатака у својим буџетима). **Центар дијалога** треба да буде **Комисија за финансирање локалне самоуправе**, кроз чији рад треба водити планирање оквира локалних финансија, обезбедити отвореност система финансирања локалне самоуправе и дефинисати полазне препоруке за његово унапређење.

Изузетно важан приоритет за локалну самоуправу у наредном периоду јесте и даљи **развој капацитета ЈЛС за администрирање локалних изворних прихода**, будући да је то претпоставка за успешну и одрживу фискалну децентрализацију. У наредном периоду то ће бити додатно важно ако се има у виду да ЈЛС, односно локалне пореске администрације (ЛПА), треба да, почев од 2023. године, преузму надлежности у вези са администрирањем пореза на имовину у делу пореза на пренос апсолутних права и пореза на наслеђе и поклон. Кроз умрежавање професионалаца из ЛПА и у синергији са расположивим интервенцијама развојне подршке, обезбедиће се подршка ЛПА у даљем развоју техничких и људских капацитета за администрирање локалних јавних прихода, иницирати потребне адаптације регулаторног оквира, односно обезбедити форум за размену примера добре праксе и знања.

Планирани резултат 2.3. Унапређено планирање и извршење локалног буџета и успостављене адекватне функције финансијског управљања и контроле и интерне ревизије

Полазећи од непосредне везе планских докумената ЈЛС са буџетским процесима и документима (пре свега усклађивање са програмским буџетирањем и програмским информацијама), за даљу разраду и пуну примену планског система на локалном нивоу, неопходно је **даље градити капацитете ЈЛС за програмско буџетирање** (ПБ). Иако су постигнути веома значајни резултати у претходном периоду, остаје потреба за подршком

градовима и општинама за боље **увезивање ПБ са планским оквиром** (посебно средњорочним плановима) **и фактичким надлежностима и активностима ЛС** и за усаглашавање са будућим евентуалним ревизијама униформне структуре буџета ЛС. У досадашњој примени, извештавање о учинцима ПБ било је **посебно захтеван аспект примене ПБ и то треба да буде један од приоритета да би се подигао квалитет извештаја и ефеката примене ПБ.** Други приоритет свакако јесте даље увођење родно одговорног буџетирања, чија пуна примена је орочена до 2024. године.

Циклус планирања, буџетирања и спровођења пројеката јавних инвестиција на локалном нивоу (као и на свим осталим нивоима) јесте саставни део општих планских и буџетских циклуса. Овај циклус је **финансијски посебно захтеван** и условљен применом системских прописа и секторске легислативе која уређује поједине области рада локалне самоуправе. Потребно је размотрити јавне политике у овом домену ради адаптирања националног регулаторног и/или методолошког оквира како би он боље одговорио на потребе у вези са управљањем капиталним пројектима у ЈЛС. Паралелни правац деловања треба да буде **подршка ЈЛС за унапређење знања како о буџетском процесу и примени буџетских класификација у вези са планирањем капиталних пројеката**, **тако и за израду техничких буџетских докумената, алата и образаца да би се установио системски процес за приоритизовање локалних капиталних пројеката**.

Ефикасно извршење локалних буџета тако да локалне самоуправе под најповољнијим условима прибаве добра, услуге и радове потребног квалитета, најдиректније зависи од **функционисања система јавних набавки у ЈЛС**, тако да ће се и овом домену пословања ЛС **посветити дужна пажња и пружити подршка** на линији нових законских решења. Посебно важна питања јесу адекватна примена новог правног оквира, унапређење процеса планирања јавних набавки, пуна транспарентност њиховог спровођења, развој локалних капацитета за спровођење специфичних врста набавки (зелене набавке, набавке у процесу капиталних инвестиција и др.) и укупна модернизација јавних набавки у локалној самоуправи.

Додатни фокус потребан је и у домену управљања имовином на локалном нивоу, кроз финализацију процеса успостављања права јавне својине и, надаље, у погледу консолидовања портфолија непокретности ЈЛС, доношење економски рационалних одлука о располагању имовином и континуирано решавање имовинско-правних питања.

Интерна финансијска контрола у јавном сектору (ИФКЈ) јесте прожимајући аспект управљања јавним финансијама. Функције финансијског управљања и контроле (ФУК), интерне ревизије (ИР) и управљачке одговорности тесно су посебно повезане са елементима програмског буџетирања и средњорочног планирања. У наредном периоду потребно је **интензивирати активности усмерене на подршку ЈЛС у успостављању или даљем развоју система ИФКЈ, као и рад на јачању свести локалних власти о значају ИФКЈ као интегралног дела локалних стратешких и оперативних процеса.**

Коначно, **добро управљање јавним финансијама, транспарентност финансијског пословања и омогућавање учешћа јавности у одлучивању о расподели јавних ресурса, представља један од кључних приоритета даљег развоја локалне самоуправе**. Одређени ниво конкретних резултата је већ постигнут (посебно у периоду од 2018. године). Постојеће добре праксе у вези са обавештавањем јавности о стању и извршењу буџета, реализованим инвестицијама, кредитној способности и задужености, ревизијама завршних рачуна или са учешћем јавности у дефинисању локалних јавних прихода, треба проширити на што већи број ЈЛС. **Посебну**

пажњу треба усмерити на подршку градовима и општинама да развијају алате за транспарентну припрему буџета (попут квалитетних јавних расправа) **и за континуирано праћење његовог извршења** (као што је примена једноставних електронских решења која су лако доступна и разумљива грађанима, попут локалних јавних буџетских портала и сл.).

Програмски циљ 2 посебно доприноси остварењу следећих циљева одрживог развоја и спровођењу обавеза Републике Србије у оквиру следећих преговарачких поглавља за преговоре о приступању ЕУ

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 3. УНАПРЕЂЕНО СПРОВОЂЕЊЕ ЛОКАЛНИХ ПОЛИТИКА КОЈЕ ДОПРИНОСЕ БОЉЕМ ПРИВРЕДНОМ АМБИЈЕНТУ И ПОВЕЋАЊУ УЛАГАЊА, РАЗВОЈУ ТУРИЗМА И БОЉОЈ ПЕРСПЕКТИВИ РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА

Планирани резултат 3.1. Унапређени капацитети за локални економски развој и креирање локалне политике пружања подршке привреди, улагањима и запошљавању

Један од значајних облика деловања локалне самоуправе у области локалног економског развоја (ЛЕР) јесте **дефинисање оквира за локалне подстицаје привреди**. Један од могућих праваца за то јесте спровођење **Програма подршке локалном економском развоју**, који се афирмисао као документ који пружа свеобухватан скуп мера подршке предузећима које омогућавају побољшање пословања. Приоритет је и даља **подршка јединицама за ЛЕР у изградњи њихових капацитета** у области планирања помоћи привреди, привлачења нових и подстицања постојећих улагача и јачања конкурентности. Темељ развоја локалних капацитета јесу стручно усавршавање, умрежавање и размена знања између локални власти о пракси и инструментима у области подршке ЛЕР-у, средствима и потенцијалу сарадње са привредом, развоју квалитетних и иновативних услуга према привреди и дефинисању политике подстицаја, као и спровођењу надлежности у области локалног развоја у локалној самоуправи.

За даљи развој функционисања локалне самоуправе у овој области **предуслов су и нормативне реформе**. Оне треба да доведу до увођења локалних програма за ЛЕР као основних механизама подршке привреди и јаснијег поступања локалне самоуправе у области ЛЕР-а, посебно у подршци улагањима.

Важан приоритет у даљем деловању локалне самоуправе треба да буде **развој женског предузетништва**. Иако су развој женског предузетништва и инклузивна економија препознати као важан аспект одрживог развоја, на локалном нивоу се женско предузетништво и даље посматра као мера запошљавања кроз самозапошљавање, а не као одржива подршка пословним идејама и предузетничким потенцијалима жена. Неопходно је јачати капацитет локалне самоуправе за стварање **афирмативног и повољног окружења за економско оснаживање жена и развој женског предузетништва**.

Мере запошљавања су једно од најзаступљенијих поља локалне развојне политике. Зато је значајно да се настави повећање броја ЈЛС које самостално финансирају спровођење локалних акционих планова запошљавања (ЛАПЗ), како би се привремено одговорило на потребе осетљивих група на тржишту рада и како би се постигли позитивни ефекти за одрживо запошљавање. Неопходно је јачати капацитете локалне самоуправе како би се ЛАПЗ још више прилагодио тржишту рада, као и да би се локални савет за запошљавање, као институционални оквир за ЛАПЗ, додатно ојачао за примену локалне политике запошљавања и иновативних решења у овој области. ЛЕР-у и укупном развоју локалних јавних услуга значајно би могао да допринесе и даљи **развој јавно-приватних**

партнерства (ЈПП). Зато је неопходно обезбедити различите видове подршке ЈЛС за одабир приватног партнера и за спровођење пројеката ЈПП (за планирање, припрему и реализацију, праћење и контролу пројеката ЈПП).

Планирани резултат 3.2. Ојачани капацитети локалне самоуправе за успостављање политике у области туризма и угоститељства

Креирање политике развоја туризма један је од кључних делова локалног економског развоја. То изискује **унапређење сарадње националног и локалног нивоа власти и, посебно, развој међуопштинске сарадње** (у областима израде заједничког програма развоја туризма за дестинацију, заједничке туристичке инспекције више општина и др.). Потребно је размотрити и могућности успостављања дестинацијске менаџмент организације и појачати размену искустава између локалних заједница које на својој територији имају бање. Основ су људски капацитети за бављење овим пословима, нарочито у ЈЛС које су главне туристичке дестинације. Важно је **интензивирати константну изградњу знања локалне самоуправе** за примену прописа у овој области. Посебан приоритет јесте подршка локалним властима у изради **програма развоја туризма** у складу са националним правним оквиром, као и организација **обуке запослених у локалној** управи за **употребу централног информационог система *еТуриста***, **категоризацију објеката, инспекцијски надзор** и **програм промотивних активности**. За локалну самоуправу је важно и да се утврди **одговарајућа национална методологија за утврђивање категорије туристичког места** (на основу чега се доноси и одлука ЈЛС о висини боравишне таксе) и да се дефинише **поступак давања на коришћење природног лековитог фактора од стране ЈЛС**. **Управљање материјалним и нематеријалним културним наслеђем је битан фактор одрживог развоја, а има значајну улогу и у проширивању туристичке понуде и у промоцији локалне заједнице**. Стога је један од приоритета развој капацитета локалне самоуправе за примену синергијског приступа који повезује ове важне аспекте и унапређује основу за локални економски развој.

Планирани резултат 3.3. Унапређени капацитети за подршку пољопривреди и развоју руралних подручја

У даљем развоју локалне самоуправе важно је градити њене капацитете за креирање локалних пољопривредних политика и политика руралног развоја и управљање њима. По важности се издвајају **локални програми подршке пољопривреди и руралном развоју и годишњи програми заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини**, као и генерално јачање капацитета ЈЛС у погледу израде планских докумената у овој области у складу са Законом о планском систему Републике Србије. Иако постоји рутина у изради и спровођењу ових докумената, најчешће није успостављена јака веза између уочених проблема и мера које се дефинишу у оквиру програма подршке за њихово превазилажење, нити се у планирању нових програма довољно користе извештаји и анализе о спровођењу претходних програма. Важно је и учешће у процесу унапређивања нормативног оквира и националних јавних политика, јер се очекују значајне реформе у овој области. Од изузетне важности је и програм **ИПАРД III, у коме би требало да се нађу**

и мере од непосредног значаја за локалну самоуправу. Зато су, по усвајању новог програма ИПАРД III (2021–2027), преко потребне његова континуирана промоција и едукација локалне самоуправе за примену мера, како у циљу подршке привредним субјектима са локала за пријављивање на конкурсе, тако и за мере чији су директни корисници градови и општине. Посебан приоритет јесу **мере које се односе на локалне акционе групе (ЛАГ)** као територијална партнерства (цивилног, јавног и приватног сектора) за рурални развој **и мере које се односе на руралну јавну инфраструктуру**, чији корисници треба да буду ЈЛС. С тим у вези, добра припрема и антиципација овог процеса, као и сарадња националног и локалног нивоа власти јесу предуслови за што већи степен апсорпције средстава из програма ИПАРД III за ове потребе. Неопходно је развијати и учешће приватног и невладиног сектора у доношењу и примени локалних јавних политика у овој области, посебно у вези са спровођењем приступа ЛЕАДЕР кроз развој ЛАГ-ова. Ове групе су изузетно важне за развој руралних подручја, где су учешће и подршка ЈЛС кључни. У том смислу, значајно је добро дефинисање правног оквира за њихово функционисање и финансирање и коришћење искуства других земаља како би се активност ЛАГ-ова одвијале на ефикасан и делотворан начин.

Програмски циљ 3 посебно доприноси остварењу следећих циљева одрживог развоја и спровођењу обавеза Републике Србије у оквиру следећих преговарачких поглавља за преговоре о приступању ЕУ

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 4. УНАПРЕЂЕНО ДЕЛОВАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У ДРУШТВЕНОМ РАЗВОЈУ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА

Планирани резултат 4.1. Унапређена доступност, квалитет и ефикасност локалних услуга социјалне заштите и социјална инклузија на локалном нивоу

Успостављање и унапређивање **одрживог стратешког, нормативног, финансијског и институционалног оквира за спровођење локалних политика социјалне заштите** јесте један од приоритета за локалне власти. Посебно је важно успостављање и унапређење **инклузивних, међусекторских локалних услуга социјалне заштите**, са акцентом на **међуопштинској сарадњи** и тражењу одрживих организационих модалитета. Неопходни су стандардизација и повећање обухвата постојећих услуга, али и подстицање развоја иновативних услуга од стране локалне самоуправе. Један од приоритета јесте и **унапређење капацитета ЈЛС за коришћење националних и међународних фондова за развој локалних услуга социјалне заштите**, укључујући и припрему за Европски социјални фонд. Ако се имају у виду идентификоване потребе, неопходно је наставити развијање и унапређивање одрживог локалног институционалног, финансијског и стратешког оквира за спровођење локалних политика и услуга у области социјалне заштите, вођено начелом да из њих нико не буде изостављен, а посебно не чланови угроженијих заједница. У том процесу спровођење локалних политика **инклузије Рома и Ромкиња** једно је од најважнијих питања. У наредним годинама у жижу треба ставити подршку за даљи развој и унапређење мобилних тимова за инклузију Рома, развој механизама за усклађивање локалних политика и израду и спровођење одговарајућих локалних акционих планова за инклузију Рома, који ће, у домену надлежности локалне самоуправе, обухватити све области предвиђене Стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији.

Планирани резултат 4.2. Унапређено делотворно спровођење надлежности у областима јавног здравља

Успостављање планског, програмског и финансијског оквира за управљање јавним здрављем и реформом функционисања хитне медицинске помоћи један је од приоритета локалне самоуправе у области друштвеног развоја. Неопходна је **систематска и континуирана подршка у јачању капацитета актера јавног здравља на локалном нивоу за спровођење надлежности локалне самоуправе у овој области**. Посебан приоритет јесте **израда планова јавног здравља и успостављање методологије програмирања и финансирања програма из области јавног здравља.** Интензивирање процеса **реформе хитне медицинске помоћи** је приоритет од изузетне важности за локалне власти, које су надлежне за финансирање функционисања ове јавне услуге. Потребно је усвојити прописе који ће прецизирати ову надлежност локалне самоуправе и дефинисати националне и локалне мере које ће обезбедити да доступност и квалитет хитне медицинске помоћи буду уједначенији на територији целе земље.

Планирани резултат 4.3. Унапређено деловање локалне самоуправе у области образовања и подршке деци и омладини

Један од кључних приоритета локалне самоуправе у области друштвеног развоја јесте **јачање капацитета за услуге у области предшколског васпитања и образовања** ради превазилажења присутних изазова, посебно у вези са обухватом деце услугама предшколских установа. Важан приоритет јесте јачање капацитета градова и општина за **унапређење подршке родитељству у првим годинама развоја детета, унапређењем постојећих и креирањем нових јавних политика**, мера и услуга и успостављањем међусекторског приступа. Посебну пажњу треба усмерити на подршку јединицама локалне самоуправе у **успостављању доступне и инклузивне образовне политике**. У томе је веома важна **подршка међуресорним комисијама у ЈЛС**. Последњих година спроведени су значајни кораци у прилагођавању образовања потребама тржишта рада. У том смислу важна је **активна улога у увођењу система дуалног образовања**. Важне активности локалну самоуправу очекују у области **планирања омладинске политике**, пошто је велики број локалних акционих планова истекао, а значајан број **канцеларија за младе има потребу за даљим институционалним развојем у погледу управљања и координације омладинске политике на локалном нивоу**.

Планирани резултат 4.4. Развијене доступне, ефикасне и квалитетне локалне политике у области спорта и културе

Доступна и квалитетна спортска политика, транспарентно и одрживо финансирање спорта у локалној заједници и доследна примена и контрола спровођења стратешког и правног оквира у области спорта, важни су за даљи развој локалних услуга у овој области. Највећи број локалних стратешких докумената престао је да важи и очекује се доношење нове националне стратегије развоја спорта. Планирање развоја ове јавне услуге зато и јесте једна од приоритетних активности локалне самоуправе. Један од највећих изазова јесте надзор над применом Закона о спорту. Недостаје довољан број спортских инспектора, јер велика већина градова и општина није преузела ову надлежност. У складу са тим, посебну пажњу треба посветити **унапређењу капацитета локалне самоуправе за потпуно преузимање надлежности у области спортске инспекције**, као и развоју ове функције у локалној самоуправи. Један од приоритета у овој области јесте развој и унапређење програма спортске рекреације на локалном нивоу с циљем повећања броја грађана који се баве рекреативним спортом. Приликом креирања програма за развој спорта, потребна је боља међусекторска сарадња, нарочито између сектора здравља и спорта, јер је спортска рекреација један од најважнијих чинилаца превенције хроничних незаразних болести, развоја личности и одржавања доброг здравља.

Културни ресурси на нивоу локалне самоуправе јесу потенцијал и генератор како друштвеног и културног развоја тако и економског раста. Управо зато локалне власти треба да предузму **интензивније активности у развоју локалне културне политике и подршци за унапређење јавних услуга у овој области**. Општине и градови имају одговорност за остваривање потреба грађана локалне заједнице у култури. Део њихових одговорности јесу и подршка раду локалних установа културе и укупном културно-уметничком стваралаштву, припрема и спровођење локалног плана развоја културе и финансирање рада локалних

установа, културног и уметничког стваралаштва, пројеката у култури и других активности у овој области. Имајући у виду одговорности локалне самоуправе и значај развоја културе за развој друштва у целини, СКГО ће наставити да пружа активну подршку градовима и општинама у спровођењу њихових надлежности у овој области и у пуној примени националног правног оквира који уређује јавне услуге и одговорности локалне самоуправе у области културе.

Програмски циљ 4 посебно доприноси остварењу следећих циљева одрживог развоја и спровођењу обавеза Републике Србије у оквиру следећих преговарачких поглавља за преговоре о приступању ЕУ

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 5. УРБАНИ РАЗВОЈ ЗАСНОВАН НА ОДРЖИВОСТИ, УКЉУЧЕНОСТИ И ЈЕДНАКОСТИ, УСМЕРЕН НА ПРОСПЕРИТЕТ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА И УГЉЕНИЧНУ НЕУТРАЛНОСТ

Планирани резултат 5.1. Унапређено спровођење надлежности у области заштите животне средине и стварање предуслова за развој локалне зелене инфраструктуре

С обзиром на актуелне процесе на европском и националном нивоу, пре свих усаглашавање са европским тековинама у области заштите животне средине и климе и припреме за реализацију Зелене агенде за западни Балкан, као и све веће захтеве и потребе у погледу очувања и унапређења животне средине који долазе од грађана и локалних заједница, **један од главних приоритета даљег развоја локалне самоуправе јесте јачање институционалних капацитета локалних управа за успешно спровођење надлежности у области заштите животне средине**. То посебно укључује потребу да се боље дефинишу послови у вези са заштитом животне средине у систематизацији, континуирано стручно усавршавање и његово боље планирање и праћење и, посебно, повећање броја запослених на пословима у вези са заштитом животне средине и јачање интерне сарадње различитих организационих делова локалних управа.

Најављени циклус улагања у инфраструктуру, који треба да приближи Србију стандардима ЕУ у области животне средине, изискује **даље залагање за повећање локалних прихода за животну средину и унапређење локалних капацитета за припрему, реализацију и праћење инвестиција у зелену инфраструктуру**. Евидентни ефекти измењених климатских услова, повећано загађење, као и изражен притисак на животну средину и природне ресурсе услед људских делатности, све више оптерећују јединице локалне самоуправе и локалне заједнице. **Декарбонизација, енергетска и ресурсна ефикасност, као и усмеравање ка социјално одговорним и циркуларним политикама, начин је да се на локалном нивоу унапреди стање**. Локалним властима је неопходна подршка за припрему и планирање мера за смањење загађење ваздуха и достизање угљеничне неутралности, али и за примену начела циркуларне економије, као једног од потенцијалних решења које, поред економских интереса, у жижу ставља и заштиту животне средине и очување ресурса. Побољшање стања животне средине није могуће без **транспарентног рада локалне самоуправе и укључивања грађана и свих заинтересованих страна у припрему и спровођење локалне политике заштите животне средине**. Сходно томе, један од приоритета јесте пуно укључивање јавности у доношење одлука у овој области и подизање капацитета локалне самоуправе за спровођење адекватних поступака процене утицаја и стратешке процене утицаја на животну средину, за успостављање локалних зелених савета и за спровођења других облика учешћа грађана у креирању и спровођењу политике у области животне средине.

Планирани резултат 5.2. Унапређење управљања просторним развојем и стварање предуслова за одрживи развој становања

Локалним властима је потребна подршка у спровођењу **одрживог управљања просторним развојем и просторним ресурсима**, **уз коришћење савремених технолошких решења и примену стандарда ЕУ**. Нагласак треба ставити на обезбеђивање квалитета планског процеса, али и самих планских докумената, што се постиже подизањем капацитета свих чинилаца планирања и, посебно, транспарентним вођењем процеса урбанистичког и просторног планирања. У спровођењу урбанистичких планова посебно је **важна даља изградња капацитета ЈЛС за примену инструмената земљишне политике и ефикасан надзор над применом прописа.** У оквиру е-простора, платформе за припрему, координацију и праћење израде докумената просторног и урбанистичког планирања, чије се успостављање очекује, за локалне власти посебно је важно јасно дефинисање правила за размену података унутар националне инфраструктуре геопросторних података (НИГП) и остваривање континуираног дијалога између националних органа и ЈЛС у вези са њиховим надлежностима у овој области. Наредни период треба да донесе још **динамичније промене на локалном нивоу у погледу дигитализације и аутоматизације поступака, као и процеса прикупљања података и извештавања**.

Да би се концепт „паметног града" (енгл. *smart city*) даље ширио међу градовима и општинама у Србији, у одсуству стратешког оквира и смерница са националног нивоа, **веома је важно афирмисати и успоставити минималне заједничке стандарде за градове и општине који су започели иницијативе које воде ка успостављању *smart city* решења, као и платформу за размену знања и праксе**. Ако се пође од сазнања да готово милион становника Србије нема организован јавни градски и приградски превоз путника као комуналну делатност од општег интереса, као и да је саобраћај један од сектора који има значајан утицај на квалитет животне средине на локалном нивоу, важан **приоритет јесте подршка локалним властима у проналажењу и промоцији иновативних и одрживих решења у области саобраћаја, која су у складу са интересима и капацитетима ЈЛС, као и са потребама грађана**. Посебно је битна подршка заинтересованим градовима и општинама у изради **планова одрживе урбане мобилности**, промоцији концепта мобилности кроз кампање попут Европске недеље мобилности и размени искуства и знања из ове области на регионалном плану.

Стварање услова за **одрживи развој становања у складу са потребама свих друштвених група**, посебно најрањивијих, а кроз подршку у напорима локалних заједница да унапреде квалитет грађене средине и спрече даље опадање квалитета стамбеног фонда успостављањем система одговорног власништва и одбраном јавног интереса у одржавању стамбених зграда, важан је приоритет и у наредном периоду.

Веома је важна и **даља изградња локалних капацитета и подршке локалним управама у поступцима озакоњења**, посебно у решавању правног статуса стамбених објеката у подстандардним насељима, који се сматрају поступцима најсложенијим за решавање због својинских питања и лошег имовинског статуса власника.

Планирани резултат 5.3. Стварање предуслова за квалитетно и ефикасно обављање комуналних делатности

Задовољавање комуналних потреба грађана и привреде, као и развој комуналних система изискују постојање организационих, материјалних, техничких и других услова за изградњу, одржавање и функционисање комуналних објеката и пружање комуналних услуга. Реформе у комуналном сектору треба да доведу до поступне трансформације јавно-комуналних предузећа (ЈКП) у финансијски одржива, ефикасна и тржишно оријентисана предузећа, која, на рационалан начин, могу да обезбеде висококвалитетну услугу. У том смислу, посебно је важно усмерити напоре ка **унапређењу оперативног учинка ЈКП, увођењу методологије за утврђивање цена, као и индикатора и стандарда пословања, повећању обима капиталних инвестиција, јасном дефинисању односа између оснивача и ЈКП, реформи својинске и управљачке структуре у ЈКП и транспарентном и олакшаном учешћу приватног капитала у сектору комуналних делатности**. Интервенције на регулаторном оквиру за комуналне делатности треба да иду у правцу стварања **услова за повећање ефикасности ЈКП и побољшање нивоа услуга, обнову и развој локалне инфраструктуре и достизање стандарда квалитета и примене регулативе ЕУ, првенствено кроз ефикасан приступ бесповратним средствима ЕУ и другим изворима финансирања**. Питање задовољства корисника обављањем комуналних делатности дефинисано је законом, али пре свега је суштински важно за квалитет живота у локалним заједницама. **Комуникација између ЈЛС, ЈКП и грађана, као и јасно дефинисана очекивања корисника и могућности пружалаца комуналних услуга** од суштинске су важности за развој ефикасности и квалитета комуналних делатности, са једне стране, и задовољства корисника, са друге.

Планирани резултат 5.4. Развој одрживог управљања енергијом и оснаживање локалне самоуправе за одговор на измењене климатске услове

Доношење и спровођење локалне енергетске политике и потпуно увођење и несметано функционисање система енергетског менаџмента неопходан су предуслов за учесталије коришћење, али и за промоцију коришћења обновљивих видова енергије и унапређење енергетске ефикасности у свим секторима на локалном нивоу. **Развој капацитета и подршка за израду програма и планова енергетске ефикасности део су приоритетних мера**, с обзиром на то да велики број ЈЛС које су обвезнице успостављања система енергетског менаџмента још увек није испунио ову законску обавезу. Припрема **модела за спровођење надлежности у домену финансирања пројеката енергетске ефикасности и уређивања области производње и дистрибуције топлотне енергије** и подршка за њихову примену такође су важни. Сагоревање фосилних горива у енергетском, али и другим секторима као последицу има штетне емисије које утичу на квалитет ваздуха и климатске промене. С обзиром на то да ЈЛС имају значајан утицај на ове емисије, **један од приоритета биће и подршка за израду локалних нискоугљеничних стратегија, али и локалних планова прилагођавања измењеним климатским условима и њихова промоција, као и подршка прикључивању ЈЛС из Србије европској иницијативи *Повеља градоначелника за климу и енергију***.

Планирани резултат 5.5. Јачање система за смањење ризика од катастрофа на локалном нивоу

С обзиром на могуће ефекте измењених климатских услова и екстремне појаве које доносе климатске промене, адекватно спровођење и континуирано унапређење система смањења ризика од катастрофа, у коме је локална самоуправа важан чинилац, веома је значајно за локалне заједнице. За ефикасно деловање и организовање јединица локалне самоуправе, као дела целокупног система за смањење ризика од катастрофа, значајна је пуна примена међународних начела, као што су комуникација и координација свих актера у систему, транспарентан и инклузиван приступ или брига о рањивим категоријама становништва. **Локалним властима потребна је континуирана подршка у процесу спровођења планског приступа и анализе ризика са којима се суочавају, као и у изградњи отпорности на катастрофе и способности за ефикасније реаговање и што бржи опоравак.** Посебно је важно развијати **превентивно деловање локалних власти и процедуре и средства ране најаве**, који су кључни за смањивање последица катастрофа. У претходном периоду је удруживањем градова и општина по **речним сливовима** успостављен иновативан правац развоја и јачања система смањења ризика од катастрофа на локалном нивоу. **Подршку у институционализацији овог вида међуопштинске сарадње (нпр. кроз формирање заједничких служби цивилне заштите) треба интензивно наставити** и додатно развијати, посебно у правцу прекограничне сарадње са локалним властима из других земаља. Сарадња и удруживање локалних власти на основу заједничких ризика, знатно доприносе безбедности локалне заједнице, а заједничко планирање и обучавање и континуирана размена искустава и праксе представљају важан део процеса смањења ризика од катастрофа и јачања способности локалних власти да управљају тим ризицима и њиховим последицама.

Програмски циљ 5 посебно доприноси остварењу следећих циљева одрживог развоја и спровођењу обавеза Републике Србије у оквиру следећих преговарачких поглавља за преговоре о приступању ЕУ

4.

УНАПРЕЂЕЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ФУНКЦИЈА СКГО

4.1. Заступање интереса локалних власти

Један од основних праваца деловања СКГО у вези са јачањем њене функције заступника локалних власти јесте **заговарање измена Закона о локалној самоуправи којима ће додатно бити уређено учешће ЈЛС, самостално или преко своје асоцијације, у припреми прописа од посебног значаја за остваривање и развој локалне самоуправе**. Програмом за реформу система локалне самоуправе предвиђено је да ће ова измена бити усвојена током 2022. године, а њоме би требало да буде уведена **обавезност консултација са локалним властима и/или њиховом асоцијацијом у процесу припреме јавних политика и прописа значајних за локалну самоуправу**.

Веома је битно да градови и општине од почетка буду укључени у процес израде докумената јавне политике и прописа који произлазе из процеса приступања Европској унији, јер они треба да их примењују. Зато ће СКГО наставити да заговара активно укључивање локалне самоуправе у овај процес. СКГО ће настојати да, у сарадњи са националним органима, заступа примену **адекватног механизма за консултовање локалног нивоа власти, који ће бити у складу с новом методологијом за преговоре о чланству у ЕУ и са њом усаглашеном институционалном структуром**. СКГО ће настојати да задржи и унапреди положај који тренутно има у смислу заступљености у кластерима у којима су сада груписана преговарачка поглавља (у оквиру преговарачких група за поглавље 22 – кластер 5: Ресурси, пољопривреда и кохезија и поглавље 27 – кластер 4: Зелена агенда и одржива повезаност), али и да прошири своје присуство у раду других преговарачких група у оквиру кластера. СКГО ће наставити са приближавањем различитих европских политика представницима ЛС, нарочито када је реч о политици проширења ЕУ. Приоритет ће бити и учешће у процесу програмирања, коришћења и надзора над спровођењем фондова и програма ЕУ, уз јачање сарадње са надзорним телима за спровођење и праћење и информисање ЈЛС о отвореним позивима. Нарочито ће се посветити пажња јачању улоге локалне самоуправе и СКГО у процесу увођења кохезионе политике ЕУ у Србији, али и развоју адекватног механизма за претфинансирање и кофинансирање пројеката ЈЛС из фондова ЕУ.

За даљи развој функције заступања неопходно је **још интензивније укључивање чланица СКГО у процес праћења стања у самим градовима и општинама и у дефинисање и заговарање мера за унапређење система локалне самоуправе.** У том смислу, изузетно су важни ресорни одбори СКГО и њене тематске мреже професионалаца из локалне

самоуправе. Стога је један од главних приоритета **интензивирање размене искустава између градова и општина, посебно у оквиру одбора и мрежа СКГО**. Посебно важан приоритет за СКГО јесте адекватно представљање интереса локалних власти, као и политике и ставова организације, **у кључним националним форумима и процесима у којима СКГО учествује**. То се посебно односи на Савет за реформу јавне управе Владе Републике Србије, Републички штаб за ванредне ситуације, Савет за стручно усавршавање запослених у ЈЛС, Комисију за финансирање локалне самоуправе и на процес припреме и праћења спровођења Посебног колективног уговора за запослене у ЈЛС. Из ових разлога ће посебна пажња бити посвећена **даљој изградњи капацитета Стручне службе СКГО да подржи учешће у раду ових тела**. Квалитетан процес заступања интереса локалних власти изискује континуирани развој капацитета Стручне службе СКГО. Приоритети ће посебно бити даљи **развој аналитичке основе за рад** (база података, аналитичких сервиса и софтвера и др.), **стручности запослених за заговарање интереса локалних власти** (знања у областима израде аналитичких докумената и докумената практичне политике, комуникације ка споља и представљања ставова организације и др.) и **умрежавања СКГО са партнерским организацијама** које прате рад и резултате рада локалне самоуправе на националном, регионалном и међународном нивоу.

4.2. Подршка градовима и општинама у развоју капацитета за спровођење надлежности и послова локалне самоуправе

Унапређење постојећих и развој нових видова услуга за градове и општине биће један од кључних функционалних праваца развоја СКГО. Наставиће се **израда модела аката и приручника и водича** који ће пратити измене стратешког и законодавног оквира и увођење нових захтева које се постављају пред локалну самоуправу. СКГО ће наставити **извођење акредитованих програма обуке** из Секторског континуираног програма стручног усавршавања запослених у ЈЛС, кроз **регионалне семинаре, вебинаре и е-обуку** у приоритетним областима и о темама важним за изградњу капацитета запослених у локалној самоуправи. Поред наведених, већ устаљених форми, пилотираће се и **хибридне форме стручног усавршавања комбиновањем обуке одржане уживо са вебинарима или е-обуком**, а посебна пажња ће и даље бити посвећена и додатним **специфичним радионицама за размену искустава или примену специфичних знања и вештина** у одабраним областима надлежности локалне самоуправе. Будући да је СКГО један од локалних координатора програма *TAIEX* за локалну самоуправу, спровођење овог програма биће један од важних механизама подршке. СКГО ће наставити и саветодавну подршку чланству, посебно кроз **е-Питање и редовно ажурирање Базе питања и одговора**. Ради даљег развоја самопроцене и идентификовања потенцијалних области и праваца за унапређење функционисања локалне самоуправе, СКГО ће **унапређивати систем за вредновање учинка**, посебно кроз аналитичка средства, односно јачање приказа и употребљивости података из спроведених самопроцена или независних екстерних процена, како за потребе СКГО, тако

и за потребе појединачних чланица. Посебан акценат биће и на систему СКГО за упозорење чланства о новоусвојеним прописима од значаја за локалну самоуправу (***Law Alert* – Правне новости**). СКГО ће наставити да развија овај систем, првенствено јачањем капацитета запослених у Стручној служби за израду аналитичких материјала који се достављају градовима и општинама, интензивирањем комуникације са националним институцијама надлежним за одређене прописе (у вези са тумачењем њихове садржине) и даљим развојем препознатљивости овог система.

Будући да су пакети подршке представљали један од најважнијих и најкориснијих директних видова подршке чланству, СКГО ће наставити да их пружа кроз пројекте подржане од развојних партнера. Додатни акценат биће стављен на **развој и пилотирање нових пакета подршке** у складу са новонасталим потребама, као и на могућност да чланице СКГО по потреби и из сопствених средстава могу финансирати овакав вид услуге.

У циљу пружања подршке чланицама при конкурисању за средства међународних донаторских организација, као и републичких и покрајинских фондова, СКГО планира успостављање електронског портала на којем ће бити објављивани јавни позиви за конкурисање локалних власти за финансијску подршку локалним пројектима. Овако ће се додатно ојачавати функција СКГО која подразумева **саветодавну подршку чланству за припрему пројеката**.

4.3. Међународна сарадња

Важно поље рада СКГО биће унапређење постојеће сарадње и успостављање нових облика и поља **сарадње организације и њених чланица са институцијама ЕУ, међународним, европским и регионалним организацијама, мрежама, платформама и иницијативама, као и са сестринским асоцијацијама локалних власти**. СКГО ће обезбедити подршку за изградњу капацитета и рад представника својих чланица у европским и регионалним организацијама у којима учествују локалне власти (попут Заједничког консултативног одбора са Комитетом региона, Конгреса локалних и регионалних власти, Савета европских општина и региона или Мреже асоцијација локалних власти југоисточне Европе). Посебно важно биће унапређење представљања интереса локалних власти при институцијама Европске уније, полазећи од ресурса и капацитета СКГО, али и од њеног значаја за остваривање контаката са европским партнерима и за пружање услуга представницима градова и општина. Такође ће се наставити и сарадња са дипломатско-конзуларним представништвима у земљи и иностранству у вези са питањима која се односе на локалну самоуправу.

Развој партнерстава са градовима и општинама из других земаља и умрежавање биће један од приоритета. Успоставиће се нови облици и методи за подршку развоју сарадње, првенствено кроз планирано креирање **платформе на интернет порталу СКГО за налажење партнера за братимљење и пројектну сарадњу**.

СКГО ће наставити да подржава и организује **европске манифестације на локалном нивоу** (као што су *Европска недеља локалне демократије, Европска недеља градова и региона, Европска зелена недеља*) **и промовише програме ЕУ** (као што су „Креативна Европа", програми прекограничне сарадње, „Грађанство, једнакост, права и вредности", „Хоризонт"

и сл.), као и да подржава учешће локалних власти у њима. СКГО ће настојати и да кроз сарадњу са партнерима као традиционалну успостави годишњу манифестацију *Европски дан за локалну самоуправу*, која је први пут организована 2021. године.

4.4. Информисање и комуникација

У претходном периоду, пуном изазова првенствено због пандемије болести ковид-19, СКГО се позиционирала као ефикасна веза између локалне самоуправе и државних институција. СКГО ће наставити да **унапређује механизме комуникације, уводећи иновативне услуге** које ће омогућавати бржи проток информација ка локалним самоуправама, медијима, државним институцијама и међународним партнерима. Пажња ће бити посвећена и унапређењу визуелног идентитета и графичких стандарда СКГО.

Сарадња са медијима ће бити настављена у складу са досадашњом праксом, а поред традиционалних начина комуникације (саопштења и конференције за медије, односно учешће медија на скуповима у организацији СКГО), посебна пажња биће посвећена **информисању преко друштвених мрежа** (Фејсбук, Твитер), као и Јутјуба – платформе за дељење видео-садржаја. Будући да савремене околности налажу све више дигиталне комуникације и коришћење дигиталних платформи као средства комуникације, комуникација са корисницима, појединцима и организацијама биће додатно унапређена (интензивнијом употребом видео-садржаја, инфографика и др.). Биће настављена дистрибуција **електронских информација и еНовина СКГО** и додатно проширена циљна група прималаца ових информација.

Интернет портал СКГО има значајан број посета. Планирано је додатно **визуелно и функционално осавремењавање портала**, као и поспешивање интерактивности комуникације са посетиоцима. Информисање чланства о различитим темама у области европских интеграција и даље ће бити једна од важних активности, па ће се наставити издавање посебног е-билтена и унапредити представљање информација на интернет порталу СКГО.

У циљу садржајнијег информисања јавности о темама значајним за локалну самоуправу и о услугама које она пружа, СКГО ће наставити годишњи **конкурс за најбољи медијски прилог о локалној самоуправи**, који је постао један од најпрепознатљивијих конкурса тог типа. Конкурс ће бити отворен за све медије у нашој земљи, а жири ће и даље чинити истакнути медијски радници из националних медија.

5.

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ СПРОВОЂЕЊЕМ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА СКГО

Усвајањем Стратешког плана није завршен процес планирања, јер ће на основу њега сваке године бити израђен и спровођен годишњи акциони план (ГАП), који ће разматрати и усвајати Председништво СКГО. Годишње планирање биће, као и до сада, засновано на различитим информацијама и ширем учешћу чланица СКГО кроз рад Председништва, одбора и мрежа СКГО и друге облике непосредне комуникације са градовима и општинама. Једна од кључних претпоставки за годишње планирање биће пројекти и програми које СКГО спроводи, као и њихови временски и финансијски оквири. Биће коришћене и информације о плановима Владе и ресорних министарстава, посебно у смислу нових прописа и јавних политика, као и информације о плановима других партнера (нпр. пројеката и програма других организација). СКГО ће и даље спроводити различите врсте конкретних анализа потреба локалне самоуправе и стања у појединим областима.

Током године, план активности спроводиће органи, тела и Стручна служба СКГО. Председништво СКГО ће пратити спровођење годишњег плана (разматрањем редовних извештаја на седницама), а Стручна служба ће спроводити континуирани надзор и периодично интерно оцењивање остварења планираних активности и резултата (у циљу реаговања на промену контекста и евентуалне потребе за другачијом приоритизацијом планираних активности). За потребе извештавања Скупштине о раду целе организације припремаће се годишњи извештаји, као и коначни извештај о спровођењу Стратешког плана СКГО за период 2022–2025. године, који ће Председништво разматрати по истеку последње календарске године трајања Стратешког плана. На тај начин биће настављена пракса и институционални механизам годишњег планирања, праћења и извештавања о остварењу стратешких циљева и годишњих активности. Формат планирања и извештавања биће усмерен на остварење програмских резултата и унапређење рада органа, тела и Стручне службе СКГО, који су планирани Стратешким планом.

Важан део деловања СКГО представља учешће у активностима кроз које се спроводи *Програм за реформу система локалне самоуправе у Републици Србији* (Програм) и његов Акциони план за период 2021–2023. године. Зато ће СКГО блиско сарађивати са МДУЛС у спровођењу активности које су предвиђене овим програмом и координирати своје деловање са планираним процесом реформе система локалне самоуправе. Будући да је реформа локалне самоуправе део реформе јавне управе и саме Стратегије РЈУ, као и да тим процесом управља Савет за реформу јавне управе, чији је и СКГО члан, реформске

активности биће координисане и на нивоу овог тела.

Коначно, значајан део ГАП биће и активности које СКГО спроводи кроз међународне пројекте и програме, па ће у њиховој припреми и спровођењу Стручна служба блиско сарађивати са међународним партнерима који подржавају ове пројекте и програме, односно са којима се они заједнички спроводе. Сарадња ће се посебно наставити са дугогодишњим развојним партнерима, као што су Европска унија, Влада Швајцарске Конфедерације (Швајцарска канцеларија за сарадњу у Србији – *SDC* и *SECO*), Краљевина Шведска (*SIDA*), Влада Савезне Републике Немачке (*GIZ*), Влада Словачке Републике (*SlovakAid*), Влада Француске, Влада Краљевине Норвешке, Савет Европе, агенције Уједињених нација (УНОПС, УНДП, УНИЦЕФ и др.), Организација за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) или Америчка агенција за међународни развој (*USAID*). Интензивна сарадња са међународним и билатералним партнерима изузетно је важна за рад СКГО, а наставак њихове континуиране подршке за програме и пројекте које спроводи СКГО, један је од предуслова за остварење мера и циљева Стратешког плана СКГО.

6.

ЛОГИЧКА МАТРИЦА СТРАТЕШКОГ ПЛАНА

ОПШТИ ЦИЉ – СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ КОЈИ ОМОГУЋАВА ПУНО ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ГРАЂАНА НА ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ И ЕФИКАСНО, ДЕЛОТВОРНО И ОДРЖИВО ПРУЖАЊЕ УСЛУГА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ГРАЂАНИМА И ПРИВРЕДИ					
ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 1: РЕФОРМИСАН ПОЛОЖАЈ И УРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ					
Планирани резултати	**Објективно проверљиви индикатори**	**Полазна вредност**	**Планирана вредност (2025)**	**Извори провере**	**Претпоставке**
Интензивирана реформа системских поставки локалне самоуправе	Степен ратификације ЕПЛС Унапређен системски правни оквир Удео ЈЛС које су успоставиле међуопштинску сарадњу	80% (2020)[1] Не (2020)[2] 27% (2020)[3]	90% Да 43%	Извештај МДУЛС Извештај СКГО Подаци МДУЛС	Спровођење Програма за реформу система локалне самоуправе Спремност ЈЛС на успостављање међуопштинске сарадње у спровођењу надлежности локалне самоуправе
Унапређена функција управљања људским ресурсима у локалној управи	Просечна вредност индекса СКГО за УЉР	51% (2020)[4]	68%	Индекс СКГО	Оквир компетенција усвојен и уведен на нивоу ЛС Уведен нови систем плата и надокнада запослених у ЈЛС Обезбеђена средства за спровођење програма СУ у локалним буџетима

1 Полазна вредност је заснована на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.
2 Полазна вредност је заснована на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.
3 Полазна вредност је заснована на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.
4 Полазна вредност је утврђена мерењем стања индекса СКГО за УЉР током 2020 године на узорку од 70 ЛС. Планирано је ново мерење стања током прве половине 2022. године, након чега ће, уколико буде потребно, бити додатно коригована полазна и планирана вредност.

Унапређена примена начела доброг управљања у локалној самоуправи	Просечна вредност индекса ДУ СКГО	47,2% (2021)[6]	55%	Индекс ДУ СКГО	Спремност ЈЛС за пуну примену начела доброг управљања
	Број ЈЛС које имају ЈУМ	14 (први квартал 2020)[7]	39	Извештај МДУЛС	Постојање одговарајућих људских капацитета у ЈЛС за примену начела ДУ у спровођењу надлежности
	% ЈЛС које су уписале административне поступке из изворне надлежности у Регистар[5]	0% (2021)[8]	100%	Подаци из регистра	Усвојена подзаконска регулатива у вези са формирањем ЈУМ Доступна финансијска подршка националних институција и међународних развојних партнера за увођење ЈУМ и подршка за попис административних поступака
ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 2: УНАПРЕЂЕН СИСТЕМ РАЗВОЈНОГ ПЛАНИРАЊА И ФИНАНСИРАЊА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ					
Планирани резултати	**Објективно проверљиви индикатори**	**Полазна вредност**	**Планирана вредност (2025)**	**Извори провере**	**Претпоставке**
Унапређен систем развојног и средњорочног планирања у локалној самоуправи	% ЈЛС које имају план развоја	4,1% (2020)[9]	80%	Подаци РСЈП и СКГО	Успостављање хијерархије докумената развојног планирања (усвајање докумената централног нивоа) и хоризонтална консолидација секторских докумената јавне политике Додатно усмеравање ЈЛС у правцу квалитетног средњорочног планирања (прилагођавање методологије СП за ниво ЈЛС)
	% ЈЛС које имају средњорочни план	0 (2020)	40%	Службени листови ЈЛС	

5 Показатељ се односи на обавезе ЈЛС које произлазе из Закона о регистру административних поступака („Службени гласник РС”, број 44 од 29. априла 2021).
6 Полазна вредност је утврђена мерењем стања Индекса добре управе СКГО током 2021. године на узорку од 60 ЈЛС.
7 Полазна вредност је заснована на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.
8 Полазна вредност представља стање на почетку примене Закона о регистру административних поступака („Службени гласник РС”, број 44 од 29. априла 2021).
9 Полазна вредност заснована је на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.

Унапређен систем финансирања локалне самоуправе и фискалне децентрализације	Удео расхода ЛС у консолидованим јавним расходима у Републици Србији % учешћа локалних пореских прихода у укупним пореским приходима државе	14,75% (2019)[10] 10,12% (2020)[11]	18% 12,3%	Месечни билтен МФ Подаци Управе за трезор (ИСИБ АП ЈЛС) Аналитички сервис ЈЛС	Конструктиван дијалог и консензус о реформисању системског правног оквира за финансирање ЛС и спровођењу политике финансијске децентрализације Адекватност материјалних и људских ресурса за квалитетно обављање надлежности ЛПА
Унапређено планирање и извршење локалног буџета и успостављање адекватне функције финансијског управљања и контроле и интерне ревизије	Просечна вредност индекса СКГО за финансије и ЛПА % ЈЛС које имају успостављен систем ФУК % ЈЛС које имају функционалну интерну ревизију Удео ЛС које имају јавно доступне буџетске портале	71%[12] 25% (2018)[13] 28% (2020)[14] 1,7% (2020)[15]	76% 65% 65% 20%	Индекс СКГО Индекс добре управе СКГО Консолидовани извештај МФ о ИФКЈ Извештај СКГО	*Усклађивање програмске структуре буџета ЛС са оквиром развојног и средњорочног планирања и појачан ангажман и сарадња секторских служби и институција ЛС при планирању и извештавању о учинцима буџета* *Адекватно разумевање доносилаца одлука у ЈЛС о важности интерне финансијске контроле (и носилаца послова ФУК и ИР) за различите подсистеме управљања и локалних јавних политика*

10 Полазна вредност заснована је на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.
11 Полазна вредност заснована је на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.
12 Почетна вредност је заснована на мерењу Индекса СКГО за област локалних финансија и локалне пореске администрације на узорку од 36 ЈЛС.
13 Полазна вредност заснована је на мерењу Индекса добре управе СКГО током 2018. године на узорку од 60 ЈЛС. Податак ће бити коригован у складу са новим мерењем стања крајем 2021. године.
14 Полазна вредност заснована је на Консолидованом годишњем извештају о стању интерне финансијске контроле у јавном сектору (ИФКЈ) у Републици Србији за 2020. годину
15 Полазна вредност је заснована на подацима из Програма за реформу система локалне самоуправе.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 3: УНАПРЕЂЕНО СПРОВОЂЕЊЕ ЛОКАЛНИХ ПОЛИТИКА КОЈЕ ДОПРИНОСЕ БОЉЕМ ПРИВРЕДНОМ АМБИЈЕНТУ И ПОВЕЋАЊУ УЛАГАЊА, РАЗВОЈУ ТУРИЗМА И БОЉОЈ ПЕРСПЕКТИВИ РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА					
Планирани резултати	**Објективно проверљиви индикатори**	**Полазна вредност**	**Планирана вредност (2025)**	**Извори провере**	**Претпоставке**
Унапређени капацитети за локални економски развој и креирање локалне политике подршку привреди, улагањима и запошљавању	Просечна вредност индекса за ЛЕР	57,6%	65%	Индекс СКГО	Опредељеност ЈЛС да се баве пословима ЛЕР-а и да спроводе политике које воде привлачењу улагања, подршци привреди и оснивању нових предузећа
	Број ЈЛС које пружају финансијске подстицаје привреди	15 (2020)[16]	60	Портал предузетништва Министарства привреде	
	Број ЈЛС које самостално финансирају активне мере запошљавања из буџета ЈЛС	50 ЈЛС (2020)[17]	60	Министарство рада – Сектор за запошљавање	Усклађивање и измене законодавног оквира (дефинисање минимума послова које јединица за ЛЕР и подршку улагањима треба да обавља)
	% ЈЛС које имају пројекте ЈПП	48% (2020)[18]	+20%[19]	Комисија за ЈПП	Постојање локалних политика запошљавања које доприносе решавању проблема на тржишту рада
Ојачани капацитети локалне самоуправе за успостављање политике у области туризма и угоститељства	% ЈЛС које имају програм развоја туризма	11% (2020)[20]	22%	Мрежа СКГО за ЛЕР / Министарство ТТТ	Спремност ЈЛС за интегрално планирање развоја туризма
	Број ЈЛС чије ЛТО имају програме промотивних активности	93 (2020)[21]	105	Подаци Туристичке организације Србије	Довољан број обучених службеника за примену надлежности у областима туризма и угоститељства

16 Полазна вредност је заснована на прикупљању информација од ЈЛС на основу анкете која се спроводи једном годишње као активност предвиђена Споразумом о сарадњи СКГО и Министарства привреде.
17 Полазна вредност је заснована на информацијама прибављеним од Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.
18 Полазна вредност је заснована на информацијама са интернет портала Комисије за јавно-приватно партнерство.
19 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.
20 Полазна вредност је заснована на анкети СКГО преко Мреже за ЛЕР и на информацијама из Министарства трговине, туризма и телекомуникација.
21 Полазна вредност је заснована на информацијама Туристичке организације Србије.

Унапређени капацитети за подршку пољопривреди и развоју руралних подручја	Просечна вредност Индекса СКГО за пољопривреду и рурални развој	60%	70%	Индекс СКГО за пољопривреду и рурални развој	Подршка пољопривреди и руралном развоју препозната као приоритет на локалном нивоу
	Број ЈЛС које дају финансијску подршку пољопривреди и руралном развоју[22]	109 (2020)[24]	+10%[27]		Усвајање програма ИПАРД III
	Број ЈЛС које пружају подршку потенцијалним примаоцима средстава из програма ИПАРД III	42 (2020)[25]	60	База Министарства ПШВ	Континуитет финансирања из националних средстава односно акредитација мере ЛЕАДЕР у оквиру програма ИПАРД III
	Број ЛАГ[23]	21 (2020)[26]	30	Мрежа СКГО за ПП и РР База Министарства ПШВ	

22 Показатељ се односи на број локалних програма подршке пољопривреди и руралном развоју.
23 Показатељ се односи на број успостављених локалних акционих група.
24 Полазна вредност је заснована на информацијама добијеним од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Сектора за рурални развој.
25 Полазна вредност је заснована на анкети спроведеној преко Мреже СКГО за пољопривреду и рурални развој.
26 Полазна вредност је заснована на информацијама добијеним из Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Сектора за рурални развој.
27 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 4: УНАПРЕЂЕНО ДЕЛОВАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У ДРУШТВЕНОМ РАЗВОЈУ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА					
Планирани резултати	**Објективно проверљиви индикатори**	**Полазна вредност**	**Планирана вредност (2025)**	**Извори провере**	**Претпоставке**
Унапређена доступност, квалитет и ефикасност локалних услуга социјалне заштите и социјална инклузија на локалном нивоу	Број ЈЛС које обезбеђују најмање три услуге социјалне заштите	62 (2018)[29]	82	Извештај СКГО	Унапређење стратешког и нормативног оквира (усвајање Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2021 до 2026. године; усвајање Стратегије социјалне заштите; реформа Закона о социјалној заштити) Доступна подршка међународних развојних партнера
	Број ЈЛС које имају успостављени плански оквир за развој услуга социјалне заштите[28]	30 (2020) [30]	70	Званичне интернет стране ЈЛС	
	Број ЈЛС које имају актуелан план за инклузију Рома и Ромкиња	35 (2020) [31]	45	Мрежа СКГО за социјалну заштиту и Мрежа за ромска питања	
	Број формираних мобилних тимова за социјалну инклузију Рома и Ромкиња	50 (2021)[32]	60	Подаци којима располажу РЗСЗ, ПЗСЗ, МРЗБСП	

28 У оквир овог показатеља убрајају се програм унапређења социјалне заштите и важеће стратегије социјалне заштите на локалном нивоу (у 2020. години). Програм унапређења социјалне заштите, уз уважавање постојања стратегија развоја социјалне заштите, у 2020. години имало је 30 ЈЛС. Нацртом Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2021–2026. године, предвиђа се израда стратешких планова за развој услуга социјалне заштите.

29 Полазна вредност је заснована на извештају *Мапирање услуга социјалне заштите и материјалне подршке у надлежности јединица локалних самоуправа у Републици Србији*, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије, 2020.

30 Полазна вредност заснована је на резултатима анализе СКГО преко јавно доступних докумената и званичних интернет страна ЈЛС.

31 Полазна вредност заснована је на подацима које води СКГО кроз комуникацију са ЈЛС.

32 Полазна вредност је заснована на подацима изнесеним на годишњем семинару за социјално укључивање Рома и Ромкиња (одржаном 23. јуна 2021. године) и подацима из ДЕВИНФО базе.

Унапређено делотворно спровођење надлежности у области јавног здравља	Број ЈЛС које имају програм јавног здравља	8% (2020)[33]	50%	Мрежа СКГО за локалне савете за здравље и саветнике за права пацијената	Доступна подршка међународних развојних партнера
	Број ЈЛС које имају план јавног здравља	28% (средина 2021)[34]	70%	Званичне интернет стране ЈЛС	
Унапређено деловање локалне самоуправе у области образовања и подршке деци и омладини	Број ЈЛС са међусекторски успостављеном подршком раном дечијем развоју и родитељству	0 (2021)	10	Извештај СКГО	Доступна подршка међународних развојних партнера Спремност ЈЛС за доношење новог планског документа
	Број ЈЛС у којима се спроводи дуално образовање	53 (2020)	85	Подаци МПНТР	
	Број ЈЛС које имају локални плански документ за омладинску политику	96[35] (2021)	110	Подаци Националне асоцијације канцеларија за младе	
Развијене доступне, ефикасне и квалитетне локалне политике у области спорта и културе	Број ЈЛС које имају усвојен плански документ у области спорта усклађен са новом Стратегијом развоја спорта	0 (средина 2021)	75	Истраживање СКГО	Усвојена нова национална стратегија развоја спорта
	Проценат издвајања за програме спортске рекреације у односу на укупан буџет за спорт	1,5% (2020)[36]	3%	Мрежа СКГО за спорт Базе података МОС	

33 Полазна вредност заснована је на подацима из Анализе стања јавног здравља на локалном нивоу, коју је урадила СКГО у сарадњи са ИЗЈЗ „Др Милан Јовановић Батут" и Министарством здравља.

34 Полазна вредност заснована је на подацима из Анализе стања јавног здравља на локалном нивоу, коју је урадила СКГО у сарадњи са ИЗЈЗ „Др Милан Јовановић Батут" и Министарством здравља.

35 Податак добијен од Националне асоцијације канцеларија за младе средином 2021. године.

36 Податак је преузет из Анализе финансирања спорта, коју је 2021. године израдила СКГО у сарадњи са Министарством омладине и спорта.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 5: УРБАНИ РАЗВОЈ ЗАСНОВАН НА ОДРЖИВОСТИ, УКЉУЧЕНОСТИ И ЈЕДНАКОСТИ, УСМЕРЕН НА ПРОСПЕРИТЕТ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА И УГЉЕНИЧНУ НЕУТРАЛНОСТ					
Планирани резултати	**Објективно проверљиви индикатори**	**Полазна вредност**	**Планирана вредност (2025)**	**Извори провере**	**Претпоставке**
Унапређено спровођење надлежности у области заштите животне средине и стварање предуслова за развој локалне зелене инфраструктуре	Оцена Европске комисије о нивоу припремљености за чланство у области животне средине и климатских промена (поглавље 27)	2 (2020)[37]	3	Извештај Европске комисије за Републику Србију	Повећање изворних прихода за заштиту животне средине
	Просечна вредност Индекса СКГО за заштиту животне средине	48% (2021)	+10%[38]	Индекс СКГО	Повећање броја извршилаца на пословима заштите животне средине у локаним управама
Унапређење управљања просторним развојем и стварање предуслова за одрживи развој становања	Број локалних ИТ решења за праћење урбаног развоја[39]	60 (2020)	80	Истраживање СКГО	Успостављање е-простора Одрживост локалних ГИС
	Просечна оцена учешћа грађана приликом израде урбанистичког плана[40]	6,8	9	Истраживање СКГО	Постојање финансијских подстицаја са националног нивоа за улагање у обнову зграда и унапређење енергетске ефикасности
	Проценат ЈЛС (укључујући и ГО) које издвајају средства из буџета за бесповратно суфинансирање радова на инвестиционом одржавању зграда	13% (2020)[41]	30%	Истраживање СКГО	
Стварање предуслова за квалитетно и ефикасно обављање комуналних делатности	Број ЈЛС које спроводе испитивање задовољства корисника комуналним услугама	7 (2020)	100	Истраживање СКГО	Усвајање новог закона о комуналним делатностима
	Проценат ЈЛС који је донео плански документ у области развоја саобраћаја[42]	14% (2020)[43]	25%	Истраживање СКГО	

37 Полазна вредност наведена је према Извештају Европске комисије за Републику Србију за 2020. годину. Оцена 2 значи „остварен известан ниво припремљености". Оцене ЕК у извештају се крећу од 1 до 5 по следећој скали: 1 – рана фаза припремљености; 2 – одређени ниво припремљености; 3 – умерена припремљеност; 4 – добар ниво припремљености; 5 – веома напредан ниво припремљености.

38 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.

39 ИТ решења за потребе просторног и урбанистичког планирања укључују ГИС, локални информациони систем за праћење стања у простору и сл. Полазна вредност наведена је на основу истраживања које је СКГО спровела почетком 2021. године (Анализа постојећих географских информационих система (ГИС) у градовима и општинама и капацитета локалних управа за управљање геопросторним подацима са предлозима за унапређење).

40 Засновано на методологији коју су заједнички развили СКГО и МГСИ.

41 Податак је резултат анализе коју је СКГО израдила 2021. године и односи се на 2020. годину, на основу узорка од 93 града и општине.

42 Плански документ може бити СМАРТ план, програм развоја саобраћаја, план одрживе урбане мобилности.

43 Полазна вредност преузета је из Извештаја ДРИ о функционисању градског превоза путника.

Развој одрживог управљања енергијом и оснаживање локалне самоуправе за одговор на измењене климатске услове	Број донетих докумената локалне јавне политике у области нискоугљеничног развоја Проценат ЈЛС које су увеле систем енергетског менаџмента[44]	3 (2020)[45] 65% (2020)	20 90%	Истраживање СКГО Министарство надлежно за послове енергетике	Доношење Националне стратегије нискоугљеничног развоја Доношење националног интегрисаног плана за енергетику и климу Успостављање Управе за енергетску ефикасност на нивоу Министарства
Јачање система за смањење ризика од катастрофа на локалном нивоу	Проценат ЈЛС које су усвојиле план смањења ризика од катастрофа Проценат ЈЛС које су усвојиле план заштите и спасавања Број сливова који је формирао заједничку службу за цивилну заштиту Проценат ЈЛС које су формирале јединице цивилне заштите	4%(2020)[46] 40%(2020)[47] 1 (2020) 5%(2020)[48]	40% 60% 5 20%	Истраживање СКГО Истраживање СКГО Истраживање СКГО Истраживање СКГО	Спремност ЈЛС за усвајање планских докумената Спремност ЈЛС за међуопштинско удруживање у области цивилне заштите

44 Показатељ се израчунава само на броју ЈЛС које имају ову обавезу (ЈЛС са више од 20.000 становника).
45 Полазна вредност наведена је према подацима који су доступни СКГО, а који указују на то да ову врсту докумената имају Београд, Ниш и Бечеј.
46 Полазна вредност је заснована на информацијама из Министарства унутрашњих послова – Сектора за ванредне ситуације.
47 Полазна вредност је заснована на информацијама из Министарства унутрашњих послова – Сектора за ванредне ситуације.
48 Полазна вредност је заснована на информацијама из Министарства унутрашњих послова – Сектора за ванредне ситуације.

УНАПРЕЂЕЊЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ФУНКЦИЈА СКГО					
Функција	**Објективно проверљиви индикатори**	**Полазна вредност**	**Планирана вредност (2025)**	**Извори провере**	**Претпоставке**
Заступање интереса локалних власти	Удео усвојених закона у односу на укупни број усвојених закона који се у већој мери односе на ЛС у чијој припреми је учествовала СКГО	65% (2020)[49]	80%	Извештај СКГО	Измене ЗЛС планиране Програмом за реформу система ЛС (увођење обавезе консултовања ЈЛС или њихове националне асоцијације).
	Број преговарачких група у процесу преговора о приступању ЕУ у чији рад је укључена СКГО	2 (2020)	4	Извештај СКГО	Инклузивност преговарачког процеса о приступању ЕУ
	СКГО активно учествује у процесу програмирања и мониторинга спровођења националних секторских програма ИПА и програма прекограничне сарадње INTERREG IPA	Да	Да	Извештај СКГО	Инклузивност процеса програмирања и мониторинга спровођења ИПА националних секторских програма и програма прекограничне сарадње INTERREG IPA

49 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО.

Подршка градовима и општинама у развоју капацитета за спровођење надлежности и послова локалне самоуправе	Број полазника из ЛС који су успешно завршили обуке СКГО из националног акредитованог програма[50]	3073 (2020)[53]	12.000	Подаци НАЈУ Извештај СКГО	Обезбеђена донаторска средства за финансирање пројеката ЈЛС Заинтересованост ЈЛС за конкурисање за доделу донаторских средстава
	Просечна општа оцена акредитованих обука СКГО	3,65 (2020)[54]	3,7	Подаци НАЈУ	
	% питања из ЈЛС на које је обезбеђен одговор СКГО	93% (2020)[55]	96%	Извештај СКГО	
	% ефикасности система за обавештење о новоусвојеним законима (*Law Alert* – Правне новости)[51]	65% (2018–2021)[56]	90%[59]	Извештај СКГО	
	Број спроведених пакета подршке (ППО)	118 (2021)[57]	145[60]	Извештај СКГО	
	Укупан износ директне финансијске подршке ЈЛС из међународних донаторских извора финансирања[52]	8,4 милиона[58] евра (2021)	13 милиона евра[61]	Извештај СКГО	

50 Показатељ се израчунава као кумулативна вредност почев од почетка 2019. године. Полазна вредност садржи укупне податке за 2019. и 2020. годину.
51 Показатељ се односи на обавештавање градова и општина о усвајању закона који се у већој мери односе на систем локалне самоуправе и делокруг локалних власти.
52 Односи се на финансијска средства ка ЈЛС преко пројеката које СКГО спроводи или у оквиру којих пружа административно-техничку подршку.
53 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО за потребе извештавања НАЈУ.
54 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО за потребе извештавања НАЈУ. Могућа оцена креће се у распону од 1 до 4.
55 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО.
56 Полазна вредност представља вредност у периоду 2018–2021 и заснована је на подацима које води СКГО. Показатељ се односи на % новоусвојених закона или измена и допуна закона који се у већој мери односе на локалну самоуправу и делокруг локалних власти за који је СКГО припремила обавештење својим чланицама (Правне новости).
57 Полазна вредност обухвата пакете подршке градовима и општинама који су реализовани током периода 2018–2021.
58 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО.
59 Планирана вредност представља вредност која се односи на период 2022–2025.
60 Показатељ се односи на број пакета подршке градовима и општинама у периоду 2022–2025.
61 Показатељ се израчунава као кумулативна вредност од почетка 2018. године.

Међународна сарадња	Број међународних, европских и регионалних организација у којима СКГО учествује односно подржава учешће ЈЛС[62]	8 (2020)	10	Извештај СКГО	Довољност финансијских ресурса и људских капацитета ЈЛС за учешће у раду наведених организација
	Број европских манифестација и програма ЕУ (програма Заједнице) у чијој организацији и промоцији учествује СКГО[63]	11 (2020)[66]	15	Извештај СКГО	Отвореност европских манифестација и програма за Републику Србију
	% градова и општина које користе интернет алат СКГО за проналажење партнерства са градовима и општинама из других земаља[64]	0% (2020)	30%	Извештај СКГО	Успостављен интернет алат за проналажење партнерства Заинтересованост ЛС за реализацију партнерства
	Број градова и општина који је СКГО подржала у успостављању партнерстава са градовима и општинама из других земаља[65]	9 (2020)	20	Споразуми о братимљењу / споразуми о пројектима између ЛС	Сагласност Владе (братимљење) Доступна подршка међународних развојних партнера пројектима између градова и општина

62 СКГО учествује и подржава ЈЛС у раду Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе, Савета европских општина и региона, Асоцијације агенција локалне демократије, Мреже асоцијација локалних власти југоисточне Европе, Уједињених градова и региона, Мреже локалних власти за одрживост, Алијансе европских градова културе, CIVINET мреже Словенија – Хрватска – југоисточна Европа.

63 СКГО учествује у организацији и промоцији следећих европских манифестација и програма: 1) манифестације – Европска недеља локалне демократије (национални координатор), Европска недеља мобилности (национални координатор), Европска зелена недеља, Европска недеља градова и региона, 2) програми – Еразмус +, Креативна Европа, Европа за грађане и грађанке, Права, једнакост и грађанство, програми прекограничне сарадње, Програм у области запошљавања и социјалних иновација, Хоризонт 2020.

64 Показатељ се односи на интернет алат који је у плану да СКГО развије до краја 2021. године.

65 Овај показатељ се односи на следеће видове партнерства: братимљења и партнерства између ЈЛС у оквиру пројектне сарадње.

66 Показатељ се израчунава као кумулативна вредност почев од почетка 2018. године. Полазна вредност садржи укупне податке за 2018, 2019. и 2020. годину.

Информисање и комуникација	Број пратилаца на друштвеним мрежама	10744 (2021)[67]	+20%[72]	Друштвене мреже СКГО	Активности су медијски интересантне
	Просечан број посета интернет домена СКГО на месечном нивоу	9000 (2021)[68]	+20%[73]	Извештај СКГО	Постоје довољна донаторска средства за организацију медијског конкурса
	Просечан број прилога пријављених на годишњи медијски конкурс СКГО	53 (2021)[69]	+15%[74]	Пријављени медијски прилози	Атрактивност активности за ширу публику
	Просечан број годишњих објава на сајту СКГО (кумулативно – вести, догађаји, конкурси, библиотека, модели аката, мултимедија)	420 (2021)[70]	+20%[75]	Извештај СКГО	
	Просечан број медијских извештаја о раду СКГО у току једне године	1650 (2021)[71]	+10%[76]	Прес клипинг	

67 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО и представља процену засновану на оствареним вредностима у првих 10 месеци 2021.
68 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО и представља процену засновану на оствареним вредностима у првих 10 месеци 2021.
69 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО.
70 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО и представља процену засновану на оствареним вредностима у првих 10 месеци 2021.
71 Полазна вредност је заснована на подацима које води СКГО и представља процену засновану на оствареним вредностима у првих 10 месеци 2021.
72 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.
73 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.
74 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.
75 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.
76 Вредност се рачуна као процентуално увећање у односу на полазну вредност.

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

Македонска 22/VIII
11000 Београд
Србија

Тел: 011 3223 446
Факс: 011 3221 215
E-mail: secretariat@skgo.org

www.skgo.org
www.facebook.com/skgo.sctm
www.twitter.com/skgo_sctm